

קידושין דף לב:

אברהם גדול הדור היה, וכתוב בו {בראשית יח} והוא עומד עליהם ושמה תאמרו, כמלאכי השרת נדמו לו לא נדמו לו אלא לערביים

בבא מציעא דף פו:

ולמה לי תלתא תסגי בחד אמר רב חנן בר רבא כדי להאכילן שלש לשונות בחדל. אמר רבי תנחום בר חנילאי לעולם אל ישנה אדם מן המנהג, שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם, מלאכי השרת ירדו למטה ואכלו לחם. ואכלו סלקא דעתך אלא אימא נראו כמי שאכלו ושתו. אמר רב יהודה אמר רב כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקדוש ברוך הוא לבניו בעצמו, וכל מה שעשה אברהם על ידי שליח עשה הקדוש ברוך הוא לבניו על ידי שליח. {בראשית י"ח} ואל הבקר רץ אברהם {במדבר יא} ורוח נסע מאת ה'. {בראשית י"ח} ויקח חמאה וחלב {שמות ט"ז} הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. {בראשית י"ח} והוא עמד עליהם תחת העץ {שמות י"ז} הנני עמד לפניך שם על הצור [וגו']. {בראשית י"ח} ואברהם הלך עמם לשלחם {שמות י"ג} וה' הלך לפניו יומם. {בראשית י"ח} יקח נא מעט מים {שמות י"ז} והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם... בשכר שלשה זכו לשלשה, בשכר חמאה וחלב זכו למון, בשכר והוא עמד עליהם זכו לעמוד הענן, בשכר יקח נא מעט מים זכו לבארה של מרים.... וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום. מאי כחום היום אמר רב חמא ברבי חנינא אותו היום יום שלישי של מילה של אברהם היה, ובא הקדוש ברוך הוא לשאול באברהם. הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה כדי שלא יטריח אותו צדיק באורחים....

בראשית רבה פרשה מח

פ' ט' ט' ט'... אמר רבי לוי אחד נדמה לו בדמות סדקי, ואחד נדמה לו בדמות נוטי, ואחד בדמות ערבי, אמר אם רואה אני ששכינה ממתנת עליהם אני יודע שהן בני אדם גדולים, ואם אני רואה אותן חולקים כבוד אלו לאלו אני יודע שהן בני אדם מהוגנים וכיון שראה אותן חולקין כבוד אלו לאלו ידע שהן בני אדם מהוגנים,

בראשית רבה פרשה נו

פ' ז' ז' ז' ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים אברהם אברהם... ויאמר אל תשלח ירך, וסכין היכן היה נשרו שלש דמעות ממלאכי השרת ושחת הסכין, א"ל אחנקנו אמר לו אל תשלח ירך אל הנער, א"ל אוציא ממנו טפת דם אמר לו אל תעש לו מאומה אל תעש לו מומה, כי עתה ידעתי הודעתי לכל שאת אוהבני ולא חשכת...

בבא בתרא דף ד.

הוא סימא עינו של עולם, דכתיב {במדבר ט"ו} והיה אם מעיני העדה, ילך ויתעסק בעיני של עולם...

שיר השירים רבה פרשה א פ' סד

עיניך יונים, עיניך הן סנהדרין שהם עינים לעדה הה"ד {במדבר ט"ו} והיה אם מעיני העדה

בראשית רבה פרשה לט

פ' ו' ו' ו' רבי עזריה משום רבי אחא פתח (תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחברך, רבי עזריה פתר קרייה באברהם בשעה שעמד אברהם אבינו לבקש רחמים על הסדומים, מה כתיב תמן (בראשית יח) חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה וגו', א"ר אחא נשבעת ואמרת שאין אתה מביא מבול לעולם, ומה אתה מערים על השבועה, אתמהא, מבול של מים אין אתה מביא, מבול אש אתה מביא א"כ לא יצאת ידי השבועה, אמר רבי לוי השופט כל הארץ לא יעשה משפט, אם עולם אתה מבקש אין דין, ואם דין אתה מבקש אין עולם, ומה אתה תופש חבל בתרין ראשין, את בעי עלמא ובעי דינא, סב לך חדא מנייהו, ואם לית את מוותיר ציבחר, לית עלמא יכול קאים

רמב"ם הל' תשובה פרק י

הלכה ב העובד מאהבה עוסק בתורה ובמצות והולך בנתיבות החכמה לא מפני דבר בעולם ולא מפני יראת הרעה ולא כדי לירש הטובה אלא עושה האמת מפני שהוא אמת וסוף הטובה לבא בגללה, ומעלה זו היא מעלה גדולה מאד ואין כל חכם זוכה לה, והיא מעלת אברהם אבינו שקראו הקב"ה אוהבו לפי שלא עבד אלא מאהבה

בראשית פרק כב פסוק יב
כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה....

סוטה דף לא.

רבי מאיר אומר נאמר ירא אלהים באיוב ונאמר ירא אלהים באברהם, מה ירא אלהים האמור באברהם מאהבה, אף ירא אלהים האמור באיוב מאהבה. ואברהם גופיה מנלן דכתיב {ישעיהו מא} זרע אברהם אוהבי.

ברכות דף נד.

דבר אחר בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו.

שבת דף י:

אמר רבא בר מחסיה אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לעולם יחזר אדם וישב בעיר ששיבתה קרובה. שמתוך ששיבתה קרובה עונותיה מועטין. שנאמר {בראשית יט} הנה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה והיא מצער. מאי קרובה אילימא קרובה דמיקרבה וזוטא והא קא חזו לה אלא מתוך ששיבתה קרובה עונותיה מוצערין. אמר רבי אבין מאי קרא דכתיב {בראשית יט} אמלטה נא שמה, נ"א בגימטריא חמשין וחד הוי, ושל סדום חמישים ושתיים....

בבא מציעא דף פו:

גבי אברהם כתיב {בראשית יח} ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב, ואמר רב יהודה אמר רב בן בקר אחד, רך שנים, וטוב שלשה...ולמה לי תלתא תסגי בחד אמר רב חנן בר רבא כדי להאכילן שלש לשונות בחדל. אמר רבי תנחום בר חנילאי לעולם אל ישנה אדם מן המנהג, שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם, מלאכי השרת ירדו למטה ואכלו לחם. ואכלו סלקא דעתך אלא אימא נראו כמי שאכלו ושתו. אמר רב יהודה אמר רב כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקדוש ברוך הוא לבניו בעצמו, וכל [מה] שעשה אברהם על ידי שליח עשה הקדוש ברוך הוא לבניו על ידי שליח. {בראשית י"ח} ואל הבקר רץ אברהם {במדבר יא} ורוח נסע מאת ה'. {בראשית י"ח} ויקח חמאה וחלב {שמות ט"ז} הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. {בראשית י"ח} והוא עמד עליהם תחת העץ {שמות י"ז} הנני עמד לפניך שם על הצור [וגו']. {בראשית י"ח} ואברהם הלך עמם לשלחם {שמות י"ג} וה' הלך לפניהם יומם. {בראשית י"ח} יקח נא מעט מים {שמות י"ז} והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם....

וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום. מאי כחום היום אמר רבי חמא ברבי חנינא אותו היום יום שלישי של מילה של אברהם היה, ובא הקדוש ברוך הוא לשאול באברהם. הוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה כדי שלא יטריח אותו צדיק באורחים.

תנחומא - וירא סימן כב

פ' א קדמו השטן בדרך ונדמה לו כדמות זקן א"ל לאן אתה הולך, א"ל להתפלל א"ל ומי שהולך להתפלל למה אש ומאכלת בידו ועצים על כתפו, א"ל שמא נשהא יום או יומים ונשחט ונאפה ונאכל, א"ל זקן לא שם הייתי כשאמר לך הקב"ה קח את בנך וזקן כמותך ילך ויאבד בן שנתן לו למאה שנה לא שמעת המשל מה שהיה בידו

אבדו ומבקש מאחרים וא"ת יהיה לך בן אחר תשמע מן המשטין ותאבד נשמה שתחייב עליה בדין, א"ל לא משטין היה אלא הקב"ה יתברך היה לא אשמע ממך, הלך מעליו ונדמה לבחור ועמד על ימינו של יצחק א"ל לאן אתה הולך, א"ל ללמוד תורה, א"ל בחיך או במיתתך, א"ל וכי יש אדם שילמוד אחר מיתה, א"ל עלוב בר עלובה כמה תעניות נתענית אמך עד שלא נולדת והזקן הוא השתטה והוא הולך לשחטך, אמר אעפ"כ לא אעבור על דעת יוצרי ועל צווי אבי, חזר ואמר לאביו אבי ראה מה אומר לי זה, א"ל אל תשגיח עליו שאינו בא אלא ליעף לנו, מיד ויאמר יצחק וגו', ביום השלישי וכי מאחר שהדרך קרובה למה נתעכב שלשת ימים כיון שראה שלא קבלו ממנו הלך ונעשה לפניהם נהר גדול, מיד ירד אברהם לתוך המים והגיעו עד ברכיו, אמר לנעריו בואו אחרי ירדו אחריו, כיון שהגיע עד חצי הנהר הגיע המים עד צוארו באותה שעה תלה אברהם עיניו לשמים אמר לפניו רבש"ע בחרתני הודרתני ונגלית לי ואמרת לי אני יחיד ואתה יחיד על ידך יודע שמי בעולמי והעלה יצחק בנך לפני לעולה ולא עכבתי והריני עוסק בצוויך ועכשיו באו מים עד נפש אם אני או יצחק בני טובע מי יקיים מאמריך על מי יתייחד שמך, א"ל הקב"ה חיך שעל ידך יתייחד שמי בעולם, מיד גער הקב"ה את המעין ויבש הנהר ועמדו ביבשה, מה עשה השטן אמר לאברהם ואלי דבר יגונב וגו' (איוב ד) כך שמעתי מאחורי הפרגוד השה לעולה ואין יצחק לעולה

תנחומא - משפטים סימן ו פ' א

ועמכם בדבר משפט אין לדיין אלא מה שענינו רואות...

כתובות דף קה:

אמר רבא מאי טעמא דשוחדא כיון דקביל ליה שוחדא מיניה, איקרבא ליה דעתיה לגביה והוי כגופיה, ואין אדם רואה חובה לעצמו. מאי שוחד שהוא חד. א"ר פפא לא לידון איניש דינא למאן דרחים ליה ולא למאן דסני ליה, דרחים ליה לא חזי ליה חובה, דסני ליה לא חזי ליה זכותא.... היכי דמי שוחד דברים כי הא דשמואל הוה עבר במברא, אתא ההוא גברא יהיב ליה ידיה, אמר ליה מאי עבידתך אמר ליה דינא אית לי, א"ל פסילנא לך לדינא. אמימר הוה יתיב וקא דאין דינא, פרח גדפא ארישיה, אתא ההוא גברא שקליה, א"ל מאי עבידתך א"ל דינא אית לי, אמר ליה פסילנא לך לדינא. מר עוקבא הוה שדי רוקא קמיה, אתא ההוא גברא כסייה, א"ל מאי עבידתך א"ל דינא אית לי, א"ל פסילנא לך לדינא. ר' ישמעאל בר' יוסי, הוה רגיל אריסיה דהוה מייתי ליה כל מעלי שבתא כנתא דפירי, יומא חד אייתי ליה בה' בשבתא, א"ל מאי שנא האידנא א"ל דינא אית לי, ואמינא, אגב אורחי אייתי ליה למר. לא קביל מיניה, א"ל פסילנא לך לדינא. אותיב זוגא דרבנן וקדיינין ליה. בהדי דקאזיל ואתי, אמר אי בעי טעין הכי, ואי בעי טעין הכי, אמר תיפח נפשם של מקבלי שוחד, ומה אני שלא נטלתי, ואם נטלתי שלי נטלתי כך, מקבלי שוחד על אחת כמה וכמה. ר' ישמעאל בר אלישע אייתי ליה ההוא גברא ראשית הגז, אמר ליה מהיכא את א"ל מדוך פלן. ומהתם להכא לא הוה כהן למיתבא ליה א"ל דינא אית לי, ואמינא, אגב אורחאי אייתי ליה למר. א"ל פסילנא לך לדינא. לא קביל מיניה. אותיב ליה זוגא דרבנן וקדיינין ליה. בהדי דקאזיל ואתי, אמר אי בעי טעין הכי, ואי בעי טעין הכי, אמר תיפח נפשם של מקבלי שוחד, ומה אני שלא נטלתי, ואם נטלתי שלי נטלתי כך, מקבלי שוחד על אחת כמה וכמה. רב ענן אייתי ליה ההוא גברא כנתא דגילדני דבי גילי, א"ל מאי עבידתך א"ל דינא אית לי, לא קביל מיניה, א"ל פסילנא לך לדינא.

רמב"ם הל' סנהדרין פרק י

הלכה א אחד מן הדיינים בדיני נפשות שהיה מן המזכין או מן המחייבין לא מפני שאמר דבר הנראה לו בדעתו אלא נטה אחר דברי חברו הרי זה עובר בלא תעשה....

הלכה ה שנים שאמרו טעם אחד אפילו משני מקראות אין נמנין אלא כאחד.

רמב"ם הל' סנהדרין פרק ט

הלכה א סנהדרין שפתחו כולם בדיני נפשות תחלה ואמרו כולן חייב הרי זה פטור עד שיהיו שם מקצת מזכין...

עירובין דף יג:

א"ר אחא בר חנינא גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו. שהוא אומר על טמא טהור ומראה לו פנים, על טהור טמא ומראה לו פנים.... אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן תלמיד היה לו לרבי מאיר וסומכוס שמו, שהיה אומר על כל דבר ודבר של טומאה ארבעים ושמונה טעמי טומאה, ועל כל דבר ודבר של טהרה ארבעים ושמונה טעמי טהרה. תנא תלמיד ותיק היה ביבנה שהיה מטהר את השרץ במאה וחמשים טעמים.... כי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה מותן מפני שנוחין ועלובין היו, ושונים דבריהן ודברי בית שמאי. ולא עוד. אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן.

חגיגה דף ג/ב

{קהלת י"ב} דברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים בעלי אספות נתנו מרעה אחד. למה נמשלו דברי תורה לדרבן לומר לך מה דרבן זה מכין את הפרה לתלמיה להוציא חיים לעולם, אף דברי תורה מכוונים את לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים. אי מה דרבן זה מטלטל אף דברי תורה מטלטלין תלמוד לומר משמרות. אי מה מסמר זה חסר ולא יתר אף דברי תורה חסירין ולא יתירין תלמוד לומר נטועים, מה נטיעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פרין ורבין. בעלי אספות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה, הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו אוסרין והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין. שמא יאמר אדם היאך אני למד תורה מעתה תלמוד לומר כולם נתנו מרעה אחד אל אחד נתנו, פרנס אחד אמרן, מפי אדון כל המעשים ברוך הוא, דכתיב {שמות כ'} וידבר אלהים את כל הדברים האלה. אף אתה עשה אזניך כאפרכסת, וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים, את דברי אוסרין ואת דברי מתירין, את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין. בלשון הזה אמר להם אין דור יתום שרבי אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו.

רמב"ם הל' יסודי התורה פרק ב

הלכה ב והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול, כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלהים לאל חי, וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו, ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם, כמו שאמרו חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם.

מסכת אבות פרק ה משנה י

ארבע מדות באדם. האומר שלי שלי ושלך שלך, זו מדה בינונית. ויש אומרים, זו מדת סדום.

תנחומא - אחרי מות

פ' א ד"א לשחוק אמרתי מהולל מה מעורבב שחוק ששחקה מדת הדין על הסדומיים שנאמר ארץ ממנה צא לחם (איוב כח) וגו' מקום ספיר אבניה וגו' נתיב לא ידעו לא הדריכוהו בני שחץ (שם) כיון שאמרו נשכח תורת רגל מארצנו מיד פרץ נחל מעם גר וגו' (שם) אמר להם הקב"ה ולשמחה מה זה עושה, חייכם אני אשכח אתכם מן העולם שנאמר (בראשית ז) וה' המטיר על סדום וגו'